

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año IV. N° 173

“EL SEMANARIO ESLOVENO”

— Cena 15 cent

Uredništvo in upravnništvo
Calle CORRIENTES 633, Esqr. 43, U. T. 31 Retiro 3834
Sprejemanje strank vsak dan od 16—19

Buenos Aires, 20. avgusta 1932

Naročnina za pol leta \$ arg. 4.—
celo leto \$ 8.—, Inozemstvo Dolar 4.—
List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

Pismo iz Gorice

Po spremembi rimske vlade

Sprememba italijanske vlade ni izzvala posebnega zanimanja med prebivalstvom Julijske krajine, ki ga v vse preveliki meri tarejo vsakdanje skrbi in ki je bilo že od nekdanj apatično napram vsemu, kar je prišlo iz Rima. Še posebej malo brige pa je za rimske dogodke pokazalo slovensko ljudstvo, ki z juga nikoli ni čakalo ničesar dobrega. Do neke mere pa je poslednja sprememba rimske vlade zadela tudi to prebivalstvo.

Kakor znano, je Mussolini ne glede na to, da je odstavil pravosodnega ministra Rocca, prenesel posle za verske zadeve iz pravosodnega v notranje ministrstvo, ki mu sam načeljuje. To pomeni, da teh poslov ni zaupal niti Roccovemu nasledniku prof. de Franceschiju, ki ga je vendar sam postavil na čelo pravosodnega ministrstva. Mnogo je znakov, ki pričajo, da se odnošaji med katoliško cerkvijo in fašističnim režimom vendarle niso razvili po namerah vlade, marveč v korist Vatikana. Stvarno pa to nič ne spreminja dejstva, da je rimska cerkev žrtvovala verske pravice in svoboščine slovenske in hrvatske manjšine v Julijski krajini za to, da si je izgovorila druge koncesije. Nasprotno pomeni prenos verskih zadev k notranjemu ministrstvu le še nov udarec za slovenske in hrvatske katoličane, ki jim bo sedaj delil miloščine italijanske verske kulture neposredno sam ministrski predsednik.

Neopažen pa tudi ni ostal padec Francesca Giunte, proslulega požigalca tržaškega Narodnega doma. Glasilo tržaških fašistov, med katerimi je doslej užival dvomljiv sloves, mu je posvetilo celo naslednje vrstice: „Prav posebej pozdravljajo tržaške črne strajce Francesca Giunto, izvoljenega Tržačana, ki je dolgo vrsto let deloval ob strani ministrskega predsed-

nika, kateremu je pomagal pri zelo delikatnih poslih.“ Ta poudarek tržaškega fašističnega organa vsiljuje čitatelju domnevo, da tržaški fašisti niso zadovoljni z odstavitvijo Giunte, ki je doslej pri Mussoliniju s pridom zastopal ne le njihovo nasilno protislovensko politiko, marveč tudi osebne interese njihovih hierarhov. Padel je prav ob osmini 12. obletnice žalostnega tržaškega požiga.

Kot Tržačan po rodu, po krvi pa Dalmatincec je vstopil v rimsko vlado Fulvij Suvich s funkcijo državnega podtajnika v zunanjem ministrstvu. Ta diplomat do prvih volitev pod fašističnim režimom ni bil fašist, marveč pristaš Federzonija in njegovih nacionalistov. Kljub temu pa mu dela tržaško fašistično glasilo veliko reklamo, češ, da je strokovnjak v srednjeevropskih vprašanjih, kar naj bi obupanim lokalnim gospodarskim slojem vlilo novo vero, da mati Italija ni pozabila na „odrešene“ brate iz novih pokrajin in da bo sedaj zares zavarovala njihove življenske interese pred tujim bojkotom in domačo konkurenco. Toda doslej so se še vsi sinovi tržaških Italijanov izneverili svojemu rodnemu mestu in v korist lastnim zatajili njegove interese. Tržaški trgovci in finančniki se po desetletnih izkušnjah zavedajo, da pomeni „Popolova“ reklama za Suvicha zanje le ničvo tolažbo.

HUDA VROČINA V EVROPI

Iz Evrope poročajo, da je te dni pritisnila izredno huda vročina, kakršne že dolgo let ni bilo.

LETALSKA NESREČA

Blizu Civittavecchije, v Italiji, se je dogodila pretekla dni letalska nesreča, v kateri sta zgubila življenje nadporočnik Misker ter podčastnik Peter Tribosch.

NOTRANJI POLOŽAJ NA NEMŠKEM

Hindenburg je odklonil zahteve voditelja nemških fašistov -- Hitlerjeva neodločnost spričo energičnega predsednikovega nastopa

Pozornost vseh, ki se zanimajo za svetovne politične dogodke, je bila pretekle dni vsmerjena v Nemčijo. Koncem minulega tedna so se z vstrajnostjo širile vesti, da namerava Hitler posnemati Mussolinijev zgled ter izvršiti nekak pohod na Berlin, da bi se siloma polastil državne oblasti. Novice iz glavnega mesta Nemčije so v resnici poročale, da se v okolici zbirajo močni fašistovski napadalni oddelki, ki se z vnemo vežbajo. Dopisniki inozemskih listov so napovedovali, da bo Hitler izvršil pohod, če njegova pogajanja z vlado in z državnim predsednikom Hindenburgom, napovedana za soboto, ne bodo obrodila nobenega uspeha.

A te napovedi se niso izpolnile. Hitler, spremljan od nekaterih drugih voditeljev nacionalne socialitične stranke, se je sestal v soboto zjutraj s kancelarjem von Papenom ter z vojnim ministrom generalom Schleicherom. Von Papen je Hitlerju predlagal, naj bi njegova stranka sodelovala v vladi; ponudil mu je mesto državnega podkancelarja ter še troje ministrstev za člane njegove stranke. Hitler pa tega predloga ni hotel sprejeti, marveč je izjavil, da zahteva zase mesto kancelarja in da morajo sploh vsi ministri biti fašisti.

To svojo zahtevo je voditelj nemških nacionalnih socialistov ponovil par ur kasneje, ko ga je sprejel v avdi-

jenci državni predsednik maršal Hindenburg. Na predsednikova poizvedovanja o zahtevah fašistov, ki tvorijo sedaj v parlamentu številčno najmočnejšo stranko, je Hitler izjavil: „Smatram, da je moj položaj takšen, kakršen je bil položaj gospoda Mussolinija takoj po pohodu na Rim.“

S temi besedami je hotel Hitler doseči najbrž dvojen efekt: povedati, da hoče on sam odločiti o bodoči vladi, obenem pa izraziti prikrito grožnjo, da je pripravljen posnemati Mussolinija ter, če treba, s silo zagotoviti svoji stranki vodstvo države.

Hindenburg je dobro razumel ta dvojni smisel Hitlerjeve izjave, zakaj odgovoril mu je z zelo jasnimi besedami. Predsednik mu je rekel, da mu njegova vest in odgovornost, ki jo ima napram narodu, ne dopuščata, da bi vlado izročil fašistom, ker je prepričan, da bi državno oblast uporabljali pristransko. Opozoril je Hitlerja, da je sedanja vlada, ki uživa njegovo zaupanje, šla v marsičem na roko nemškimi fašistom, ker je računala s tem, da bodo sodelovali z njo. Če nočejo sodelovati, svobodno jim, da stopijo v opozicijo; pričakuje pa, da bodo vodili opozicijo na kavalirski način, kakor se spodobi možem, ki se zavedajo svojih dolžnosti napram domovini in narodu. „Zatrl bom z vso odločnostjo kakršenkoli poskus za nasilno osvojitve državne oblasti“, je zaključil.

Izgleda, da je moral Hindenburg izreči te besede s precejšnjim povdarkom, zakaj toliko napovedani „pohod“ je za sedaj splaval po vodi.

Po posvetovanju, ki ga je imel Hitler z drugimi voditelji fašistovskega gibanja, je poveljnik naskakovalnih oddelkov kapetan Rohem poslal

vse moštvo in častnike na „8-dnevni dopust“.

Nevarnost fašističnega državnega udara se je za sedaj razblinila in Hitler, najbrž, se še dolgo ne bo prikopal do kancelarjevega stolčka.

Položaj vlade pa je precej neprijeten. Gläserom ustave bo morala v kratkem sklicati državni zbor, kjer bo pa navahala nanjo ogromna opozicija. Zato se napoveduje z mnogih strani zopetni razpust državnega zbora in morebitno sklicanje ustavodajne skupščine, ki naj bi spremenila ustavo tako, da bi volitve mogle dati parlamentarno večino, ki bi lahko stvorila vlado.

Poslednji ukrepi vlade, s katerimi so se osnovala posebna sodišča za pobijanje terorizma ter se je uvedla smrtna kazen tudi za politične uboje, so povzročili, da so se strankarski boji zelo omilili. Varnostna oblast strogo izvršuje nove naredbe, ter se pri vršenju svoje dolžnosti vede res nepristransko.

NOVA VLADA NA ROMUNSKEM

Po precej napornih pogajanjih se je razrešila na Romunskem dolgotrajna vladna kriza. Novi kabinet je sestavil Vajda Voevod, ki je, poleg ministrskega predsedništva, obdržal zase tudi listnico zunanjega ministrstva.

RUSIJA IŠČE KAPITALOV

Iz Moskve javljajo, da je sovjetska vlada začela kampanjo, s katero hoče privabiti v Rusijo tuje kapitale. V ta namen je sklenila prodati inozemskim kapitalistom velik del obveznic poslednjega notranjega posojila, ki nosijo 10-odstotne obresti v zlatu. Večje transakcije za mnogo milijonov dolarjev so se baje že izvršile potom velikih ameriških in angleških denarnih zavodov.

JUTRI

dne 21 avgusta t.l.

VSI

na prireditve.

Glej oglas na 4. strani!

CENTRALNI EVROPSKI KONZULTORIJ

Hitro in znanstveno zdravljenje vseh bolezní. — Ženske bolezni, nerednost perila, 606—914, beli tok, kožne bolezni; pljuča, želodec, čreva. Zdravljenje jetike z zlato soljo. Električna. Žarki X.

AVELLANEDA, O'Gorman 179

(dve kvadri od trga)
Sprejema od 18 do 20. ure

Pismo iz Itu- zaingó

Ituzaingó, avgusta 1932.

Ker se iz vsakega kraja oglašajo rojaki v SLOVENSKEM TEDNIKU, da opišejo novice in življenje svoje kraja, sem se tudi jaz namenila napisati par vrstic.

Tu živi precej slovenskih družin. Po večini so z našega lepega Krasa. Mnogi smo si postavili tu svoje hiše in si lepo uredili življenje prav po domače. Naši otroci govore z nami in med seboj samo slovenski in tuje se čudijo, ko čujejo tri letnega fantka ali dekletce, ki govori njim nerazumljiv jezik, a če ga nagovore, se jim prav lepo odreže tudi v kasteljanščini. V tej naši mali slovenski naselbini nas je vsega skupaj osem družin, ki imamo svoje hiše. Vsaka ima svoj prijazen vrtič, kjer je že zdaj vse v cvetju. Seveda smo tu že več let in mnogo truda in garanja je bilo treba, da so zrastle naše hišice. Naši možje so zidarji. Zaradi krize, ki jo čutimo zadnje čase tudi tu, ostanejo večkrat po več časa brez dela; le tu pa tam dobijo kakšno „čangito“, toliko da se potegne naprej.

Skoro ne mine nedelja, da nas ne pridejo obiskat rojaki iz mesta (mi namreč živimo v okolici). In ko vidijo te naše prijazne slovenske

hišice in naše domače družinsko življenje, se ne morejo načuditi in zelo jim dopade. Čudijo se tudi našim otrokom, ki tako lepo govore slovenski. Jaz jim pa pravim, da znati več jezikov prav nič ne teži v glavi, pač pa koristi v življenjski borbi. Tudi mnogo truda ni treba, zadostuje malce dobre volje, pa gre. Ko bodo otroci odrasli, nam bodo hvaležni, ker boljšega premoženja jim ne moremo zapustiti, kot je dobra vzgoja in znanje. Denar se lahko izgubi in zapravi, dobra vzgoja in znanje pa ostaneta za vedno. N. N.

VZELA STA SE

Članice SPD I nam sporočajo, da sta vstopila v zakonski stan dne 13. t. m. gđena Berta Cotič iz Dornberga in g. Franc Sulič iz Prvačine. Bila sta zvesta večletna člana SPD III v Cordobi in pozneje SPD I v Buenos Airesu. Svatba se je vršila pri g. Emilu Živcu na Paternalu v krogu sorodnikov in številnih znancev. Mnogo sreče in lepih dni jim želijo članice SPD I, katerim se pridružuje tudi SLOVENSKI TEDNIK.

NAŠA SLOVANSKA LE- KARNA

nasproti komisariji v Dock Sudu, ul. Fac. Guiroga 1441, bo odprta v nedeljo 4. septembra ter 2 oktobra t. l.

Listnica uprav- ništva

Colja Jospina: Hvala lepa za zanimiv dopis in za nakazilo. Poravnano imate do koncem leta. Pozdrav Vam in ostalim rojakom.

Gimpelj Alojz: Hvala za nakazilo. Doslej ni še nič prišlo za Vas. Pozdrav.

Gorenjšček Ivan: Hvala lepa za prijazne besede in za nakazilo. Poravnano imate zdaj do 31. oktobra t. l.

Mizerit Karel: List Vam redno pošiljamo, kakor tudi ostalim naročnikom. Zamudam je kriva le pošta. Neštetokrat smo se že pritožili, a je doslej le malo pomagalo. — Sanjske knjige nimamo več nobene. Zdravo!

Nosan Ivan: List Vam bomo naprej pošiljali. Pozdrav.

Reje in Lapaine: Hvala za nakazilo. Poravnano do 31. decembra t. l.

Lupin Ivan: Vaše vrstice smo prejeli. Bomo čakali. Zdravo.

Bernetič Marija: Hvala za nakazilo. Poravnano je do koncem t. l. List Vam pošiljamo redno vsak teden. Vaš poštar, pravite, da dolži tukajšnjo pošto za nerednosti v pošiljanju. Človek res ne ve, komu naj veruje, zakaj pri buenosaireski glavni pošti, kamor odajamo list, trde, da so zamudam krivi raznaševalci. Vaš slučaj bomo vseeno sporočili tukajšnjemu ravnateljstvu in če tudi potem ne bo nič pomagalo, res ne vemo več, kaj storiti, da bi se te nerednosti, ki toliko škode povzročijo našemu glasilu, za vselej odpravilo.

Knjig za sedaj nimamo nobenih. Čim bomo imeli kaj novega, Vam bomo sporočili. Pozdrav.

Božič Štefan: Glede nerednosti velja za Vas isto, kakor za g. Bernetič Marijo. Hvala lepa za prijazne besede in za nakazilo. Poravnano imate do koncem leta. Zdravo.

Simčič Rajmond: Imate prav. Urinila se je pri vknjiženju ne ljuba pomota. Zdaj je vse v redu. Poravnano imate do 31. januarja 1933.

Burja Mihael: List smo Vam pričeli pošiljati. Naš naslov je: SLOVENSKI TEDNIK, Calle Corrientes 633, Buenos Aires. V pričakovanju vaših vestí, Vas pozdravljamo.

Brišar Anton: Naslov smo popravili in zdaj upamo, da boste redno prejemal list. Zdravo!

Vladimira in Grozdana: Prejeli smo Vajine ljubeznive vrstice. V Rosariju de Sta. Fé lahko plačate naročnino za naš list predsedniku ali tajniku Slov. Delavskega društva Triglav, ki sta za to pooblaščenca. List Vam bomo med tem naprej pošiljali. Pozdrav.

Ludvik Skok: Hvala za nakazilo. Plačilo do 31. januarja 1933. List Vam bomo pošiljali redno vsak teden, ampak dneva prejema Vam ne moremo določiti, ker odvisi to od pošte. List razpošiljamo vsak petek zvečer, redkokdaj ob sobotah predpoldne. Pozdrav.

**
Sledečim cenj. rojakom se zahvaljujemo za poravnavo naročnine:

Kutin Stanislav do 31. januarja 1933.

Reje Ivan do 31. decembra 1932.

Krajniger Josip do 31. dec. t. l.

Na tem mestu potrjujemo prejem naročnin samo onim cenj. naročnikom, ki nakažejo denar v pisnu ali potom banke. Ostali, ki poravnajo osebno v uredništvu ali pa v društvih, dobe posebno potrdilo.

GRAFOLOG

svetonega slovesa vam opiše natančno vaš značaj, vam pove vašo bodočnost in preteklost. Pošljite nekoliko lastnoročno napisanih vrstic ter navedite vašo starost spol, in stan (oženjen, neoženjen). Pišete lahko v slovenskem, španskem, francoskem ali nemškem jeziku. Dopise, katerim je treba priložiti 1 peso in znamko za 10 cent. za odgovor, naslovite na:

A. HOČEVAR

Tucuman 586 Bs. Aires

Za nakazila in izplačila

v angleških funtih

na vsa mesta in kraje
Jugoslavije, Češkoslovaške in Julijske Krajine
ter na vse države celega sveta, obrnite se na

BANCO DE LONDRES Y AMERICA DEL SUD

Najstarejša banka, katere samo ime pomeni že

VARNOST in RESNOST

Osrednji zavod: 6, 7 in 8, Tokenhouse Yard, London
Buenos Aires: Bartolomé Mitre 399 esq., Reconquista
Mendoza, Paraná, Posadas, Rosario, Santa Fe,
Tres Arroyos, Tucumán in Asunción.

Rosario: calle San Martin 849 y Salta 2809-13
Podružnice: Azul, Bahía Blanca, Concordia, Córdoba

Najboljši način lečenja

BLENORAGIJE

v

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

Lečenje brez pranja in brez

bolečin

VENERIČNE BOLEZNI

Sifilis in krvne bolezni

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BRASIL 923

SPRIJEMA SE:

od 10 do 12 in od 15 do 21

Para las personas de gusto y Paladar Refinado

recomendamos

PELINKOVAC "POKORNY": de fama mundial, el rey de los aperitivos; de gusto exquisito; excelente tónico digestivo.

SLIVOVITZ (SLIVOVICA): Grapa de Ciruelas de primera calidad, muy apreciada entre los conocedores de bebidas.

ELISIR "VLAHOV": premiado estomacal corroborante.

ELISIR DELL'EREMITA: gran Amaro; merece ser probado.

En venta en todos los buenos Almacenes, Hoteles y Bares.

Importador y Unico Concesionario:

"LA ADRIATICA"

S. A. Ind. y Com. Nicolás Mihanovich
(IMPORTACION)

Balcarce 351, Buenos Aires, U. T. 33 Avenida 7691

SLOVENSKI TEDNIK

Lastnik: Konzorcij SLOVENSKEGA TEDNIKA

Urejuje: PETER ČEBOKLI

O nedeljskem predavanju

Preteklo nedeljo se je vršilo v prostorih SPD I na Paternalu predavanje o socialnem vprašanju, ob precej pihli udeležbi. Ako bi se v društvu plesalo, bi gotovo bilo najmanj štirikrat več ljudi, toda za resne stvari naši rojaki, kakor opažamo, ne kažejo posebnega zanimanja.

Predavanje je bilo napovedano za 16. uro, a je pričelo eno uro kasneje. Prihodnjic se ne bo več čakalo. Pričelo se bo ob napovedani uri, ker res ni prav, da morajo oni, ki so točni, po nepotrebnem čakati celo uro.

Naš urednik, ki je predaval, je v svojih izvajanjih omenil pred vsem pomen naših društev.

„Ko ste pred tremi leti vstopili v Slovensko prosvetno društvo“, je dejal med drugim, „ste storili to v glavnem bolj iz radovednosti kot drugo, storili ste ta korak zato, da boste videli, kaj bo tam novega, kaj za vas koristnega, dobrega in zabavnega. Uverjen sem, da je mnoge izmed vas bolj zanimalo, kdo je v društvu, kakšna dekleta zahajajo tja, kot pa pravila in namen organizacije. Mislim, da ne delam nobenemu krivice, če trdim, da o kakem posebnem navdušenju za društvo kot tako najbrže pri večini ni bilo govora.“

Ko pa ste videli društveno delo in požrtvovalnost, ko ste sodelovali na uspehih in se seznanili z ostalimi člani organizacije, ste se navdušili za njo. Postali ste njeni iskreni prijatelji. Danes prihajate radi v društvo, z istim občutkom, kakor da bi šli domov, ker veste, da najdete tu vse polno dobrih tovarišev in tovarišic, ki so vam sorodni po krvi, mišljenju, težnjah in potrebah. Prepričan sem, da ste vsi pripravljene nekaj od svojega žrtvovati, če bi se šlo za obstanek vaše organizacije.“

„Vidite, tovariši in tovarišice, predno vzljubimo kako stvar, preden se za kaj resnično navdušimo, je potrebno, da se z dotično stvarjo seznamimo, da jo spoznamo in razumemo. In če velja to za or-

ganizacijo in za vse stvari, velja tem bolj za ideje, za prepričanja. Kdor se n. pr. navdušuje za to ali ono politično strujo, za ta ali oni svetovni nazor, brez da bi ga bil prej do dobra spoznal, njegovo prepričanje ne more biti posebno globoko in trdno. Jutri bo lahkomišelnost zavrzel, kar mu je še včeraj bilo sveto; jutri bo pogazil svetinje, za katere je danes pripravljen boriti se do poslednjega diha.“

V svojih nadaljnjih izvajanjih je predavatelj predočil, kako usodnega pomena je v vsakem oziru površnost za poedinca, a še mnogo bolj usodna je za skupino, za organizacijo, za narod.

„Še vedno mora človeštvo mirno gledati in trpeti, kako neznatna manjšina vlada in izkorišča ogromno večino. Voditelji ljudskih mas prerokujejo že dolga desetletja „umirajočemu“ kapitalizmu skorajšnji konec. Ampak v našo nesrečo se ta za današ-

nje prilike zastarela in popolnoma pokvarjena družba še vedno drži.“

Kako je to mogoče? Zakaj? — Zato ker ji je za temelj naša revščina in naša najpopolnejša nevednost.“

Potem, ko se je predavatelj v svojih nadaljnjih izvajanjih dotaknil raznih vzrokov današnje politične, kulturne in gospodarske zmede, je nadaljeval: „Če se hočemo uspešno boriti proti svojim izkoriščevalcem, obračunati z današnjo obrabljeno družbo ter si na njenih razvalinah ustanoviti novo, ki bo utemeljena na delu in pravičnosti, se moramo za ta svoj skupni cilj temeljito pripravljati. Vedeti moramo, kaj hočemo in dobro poznati pota, ki povedejo v boljše bodočnost vse ljudi, ki se preživljajo od lastnega dela.“

Kadar bo delavstvo imelo dovolj globokega prepričanja, ki mu ga more dati izobrazba, kadar bo vedelo, kaj hoče, ne bo med nami izdajic, ne bo podplačencev, ki bi se za judežev groš borili proti lastnim interesom, streljali na svoje sotrpine, na svoje stanovske tovariše.

Kdo bo branil izkoriščevalce ljudskih množic, kdo bo

ČE IMATE DENAR DOMA Vam ga lahko kdo ukrade ČE GA NOSITE S SEBOJ ga lahko potrosite ali izgubite ULOŽITE GA VARNO IN KORISTONOSNO

5 % obresti plačamo za denar uloženi na uložne knjižice, ki se vsake tri mesece pripišejo kapitalu kateri Vam je vsak trenotek na razpolago.

POŠILJAMO DENAR

na vse strani sveta vedno po najnižjem tečaju ter z najmanjšim stroškom

Najcenejše Potne Karte (šifkarte)

za vse ladje, kupite le pri nas

Banco Holandés de la América del Sud SLOVENSKI ODDELEK

Bmé MITRE 234,

Buenos Aires

Uradujemo vsak delavnik od 8½ pa do 19. ure

LABORATORIJ ZA ANALIZE

Dr. German Schwartz

Analize krvi, Wassermann, Widal, Urina, Pljunkov, Ultramikroskopija i. t. d. — Vseh vrst cepljenja

CALLE POZOS 170

BUENOS AIRES

zanje prelival kri, ko bo delavstvo spregledalo? Kakšna sila bo mogla ustaviti zmagoviti pohod proletariata, ko bo ta spoznal svoje sile in se pripravil za vzpostavitev novega pravičnejšega družabnega reda?

Nobena, tovariši!”

**

„Naša organizacija, katere člani so delavci, bo vestno vršila svojo nalogo, če bo njena glavna skrb izobrazba članstva. Slovenskemu delavcu v Južni Ameriki treba dvigniti stanovsko zavest, vse delovanje naših organizacij pa popolnoma posvetiti delavskim vprašanjem, da nas odločilna ura ne bo našla nepripravljene. S tem, da smo pričeli s predavanji o socialnem vprašanju, mislim, da smo krenili v tem oziru na pravo pot.“

Nato je tovariš Čebokli napravil kratek uvod v zgodovino socialnega gibanja, ki je kakor je bilo videti, vse zanimal. Svetoval je odboru, da bi bilo dobro pričeti s tedenskimi večernimi predavanji o tem važnem vprašanju. Kdaj se bodo večerna predavanja pričela, bomo objavili v listu.

Položaj v Brazilu

Brazilska državljanska vojna, ki je bila izbruhnila 9. julija, ko so se dvignili, proti zvezni vladi, Sao Paulo, južni del države Minas Geraes in en del prebivalstva države Matto Grosso, še zmemrom traja. Uporniki, ki hočejo zlomiti diktaturo dr. Vargasa ter ustvariti pogoje za normalno ustavno življenje, nočejo še odnehati ter so odklonili posredovanje uglednega politika Cardosa iz Ria Grande del Sur.

Vladi zveste čete nadaljujejo operacije proti vstašem na treh frontah in sicer, kakor pravijo uradna poročila, z uspehom.

PARAGVAJ IMA NOVEGA PREDSEDNIKA

Dr. Ayala, novoizvoljeni predsednik paragvajske republike, je prevzel preteklo nedeljo vodstvo države iz rok odstopajočega dr. Guggiarija.

Predaja oblasti se je izvr-

šila pod vtisom dogodkov, ki so v zvezi s Chacom. Pred vladno palačo se je bilo zbralo mnogo ljudstva, a običajne ceremonije so letos odpadle.

Novi predsednik je imel v parlamentu govor, v katerem je posebno povdarjal, da bo njegova vlada skrbela za to, da se ohranijo neokrnjene vse pravice, ki jih ima Paragvaj do Chaca.

JETNIŠKI RAVNATELJ — PESNIK

Če pišejo jetniški ravnatelji pesmi, se mora to slabo končati. Na francoskem jugovzhodu so imeli takšnega ravnatelja, ki je cele dni prebil v zelenih gozdih in poljih, išoč inspiracije. Malo se je brigal za svoje jetnike, ki so dobivali zato zelo neredno svojo hrano in so se začeli upirati. Da si prihrani vsako skrb z njimi in jih potolaži, je pesniško navdahnjeni funkcionar končno ukrenil, da smejo iz ječe, kadar se jim ljubi in kamor se jim ljubi. Tega so se seveda takoj poslužili in mnogi so izginili neznanu kam. Eden pa je bil toliko netakten, da si je naprtil nov greh in ko so ga prijeli, je prišla vsa zadeva na dan.

Ravnatelja, ki je bil pozabil na svoje dolžnosti, so postavili pred disciplinarno sodišče. Ker pa na Francoskem spoštujejo pesništvo in pesnike, se je izmazal razmeroma dobro: odpustili so ga enostavno iz službe in mu dali dovolj prostega časa, da se bo lahko še intenzivneje posvetil pesniškemu udejstvovanju.

ZOBOZDRAVNICA

Centralnega Zavoda A. P.

Dra. Dora Samoilovich

Donato Alvarez 2181

U. T. 59 - 1723

Ordinira dnevno od 15. do 20. ure.

ZOBOZRAVNIK

Dr. N. Percich

Priporoča se vsem rojakom Jugoslovenom

Bdo. de IRIGOYEN 362

Buenos Aires

PRIMORSKE VESTI

NOVE GRADNJE V IDRJI IN BLIŽNJI OKOLICI

Cesta, ki vodi iz Idrije proti Črnemu vrhu, je v Idriji zgrajena tako, da napravi velik ovinek mimo Didičevega hotela proti Idriji in po starem mostu čez njo. Sedaj pa so nekoliko nižje zgradili čez reko nov most iz želobeta ter precej zravnali in skrajšali cesto. Pri tem pa so morali podreti del pokopališča pri Sv. Križu. Zgraditi so morali tudi nov vhod na pokopališče. Most, ki bo 8 m širok, bo v kratkem dograjen. Stal bo na 4 močnih opornikih, ki so že postavljeni. Promet po tem delu ceste bo s tem seveda v znatni meri olajšan.

Na pobočju pod potjo, ki vodi k sv. Antonu zidajo velik samostan. Samostan bo zelo obsežen in bo imel tudi svojo cerkvice, ki bo dostopna za vse ljudstvo. Temelje za samostan, ki ga grade na mehkem terenu, so morali izkopati v globino 15 m. Stroške za gradnjo bodo krili deloma tudi z državno subvencijo. Samostanu nameravajo poveriti cerkveno-nacionalno propagando za vso idrijsko kotlino. Baje bo v samostanu tudi sedež idrijske župnije, ki je bila doslej trdno v slovenskih rokah.

Tik nad samostanom pa gradijo velik oficirski dom v katerem bodo nastanjeni častniki idrijske garnizije ki je nameščena v veliki prav tako na novo zgrajeni vojašnici, v kateri je prostora za dva pešpolka. Kakor vojašnica tako

bo tudi oficirski dom zgrajen v najmodernejšem stilu. Vojašnica ima visoko obzidje in konstrukcijo moderne vojne utrdbe.

Znamenite idrijske „grablje“ so svojčas podri. Ljudje s tem niso prav nič zadovoljni. Véasih so imeli od „grabelj“ velike koristi, ker so se ob njih nabirale cele skladovnice drv, ki jih je voda prinašala s Čekovnika in okoliških trnovskih vrhov. Tam nasipavajo sedaj zemljo in odpadke, ki jih privražajo s stavbišča vojašnice in samostana. Na nasipini bodo uredili nov park.

POITALIJANČEVANJE PRIIMKOV TUDI V KRMINU

Goriški prefekt je v zadnjem času podpisal celo vrsto dekretov, s katerimi so bili poitalijančeni slovenski priimki na Goriškem. Te dni je bil objavljen prvi seznam teh priimkov. Za začetek sistematičnega prekrščevanja so bila spremenjena imena ob skrajni meji ozemlja, na katerem je kompaktno naseljeno slovensko ljudstvo. Poitalijančeni so bili priimki 82 oseb iz Krmina. Med drugimi so bili spremenjeni priimki Ambrožič v Ambrosi, Boštjančič v Bastiani, Mavrič v Mauri, Cencič v Cenei in tako dalje.

PRED SODIŠČEM ZARADI BEGA ČEZ MEJO

Pred goriškim sodnikom se je te dni zagovarjal 20letni Vincenc Mavrič, katerega priimek so pred kratkim spremenili v Mauri, doma iz Preslja pri Anhovem, zaradi be-

ga čez mejo in drugih prestopkov. Bil je pogojno obsojen na 6 mesecev ječe in 3100 lir denarne kazni.

KOBILICE V FURLANIJI

V furlanski nižini so se pojavile kobilice, ki v velikih rojih uničujejo vse poljske pridelke. Posebno veliko škodo prizadevajo koruzi, ki je glavni pridelek in živež furlanskih kolonov. Ljudje se zaman bore proti temu zlu in so se že udali resignaciji, zlasti ker se fašistične oblasti ne zmenijo za njihove skrbi in nadloge.

DVE ARETACIJI V GORICI

V Gorici sta bila aretirana 28 letni Nikolaj Marčič in 22 letni Bruno Španger. Bila sta pod policijskim nadzorstvom. Karabinjerji so ju zalotili, ko sta kršila določila tega nadzorstva.

„SENZACIONALNA AFERA“ PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Po vsej bližnji in daljnji tolminski okolici so policijske oblasti dolgo časa poizvedovale po ljudeh, ki so hranili večje količine razstreliva in jih tudi razpečavali. Kakor so na enem izmed poslednjih rimskih procesov dognali, so lani poslali iz Sv. Lucije pri Tolminu večjo količino razstreliva v Genovo na naslov Bovona, ki je bil nedavno ju-

stificiran zaradi profašističnega delovanja. Na podlagi te ugotovitve so izvršili preiskavo, ki se je zaključila šele te dni po zahrbtnem izigravanju in zapeljivanju nekaterih ljudi. Po naročilu goriškega kvestorja in komisarja Tortolanija je agent Sposta, ki se je nalašč izdajal pod drugim imenom, približal nezaupljivim kmetom, povpraševal kot dozdeven prekupčevalec po razstrelivu in nazadnje izsledil 31-letnega Štefana Lebana iz Volč, s katerim se je domenil za nakup 50 stotov razstreliva. Določene dne se je oglasil v Rutah pri Volčah. Čakali so ga Leban, 38-letni kmet Ivan Grbec iz Gabrija pri Kanalu in neki Lojze Hvalica. Naslednjega dne so natovorili 1007 kg razstreliva na voz, a v istem hipu so agentje, ki so jih med tem obkolili, aretirali

Lebana in kmalu nato še ostale, poleg njih pa tudi gostilničarja Ivana Kendo, starega 50 let iz Volč.

Goriška policija jih je takoj izročila sodišču in obnem skrbela, da se je o vsej zadevi razširila novica v čim bolj senzacionalni obliki. Tako so jo tržaški fašistični listi raztrobili kot veliko antifašistično afero, ki naj bi segala še celo do l. 1929 in 1930, ko bi naj bili za atentat na tržaški „Popolo di Trieste“ rabili razstrelivo iz Lebanovih zalog. Pred sodiščem so bili Štefan Leban, Ivan Grbec in Ivan Kenda obtoženi, da so brez dovoljenja hranili in prodajali razstrelivo, ki so ga nabrali po njivah in hribih prva leta po vojni. Obsojena sta bila Štefan Leban in Ivan Grbec na 9 mesečno ječo, po 500 lir globe ter poravnave

V nedeljo, dne 21. avgusta t. l.

se bo vršila v dvorani XX SETTEMBRE, ob 15. 30

AL S I N A 2332

DRUŠTVENA PRIREDITEV

Vzpored:

- H. Volarič: Kje je moj dom, moški zbor SPD II.
J. Kokošar: Venček narodnih, moš zbor SPD II.
P. Jereb: Jutranja, meš. zbor SPD I.
F. Finžgar: RAZVALINA ŽIVLJENJA, drama v 3 dejanjih.

Prosta zabava s plesom

Vstopnina za moške \$ 1.50; ženske \$ 1.—

Odbor SPD

VELIKA ZOBNA KLINIKA

Poprave zob v treh urah
Izruvanje zoba brez bolečin \$ 2
Umetni zobje \$ 15

PREGLED
BREZPLAČNO

CORRIENTES 623

Sprejama od 9 — 23. ure

Hočete dobro jesti in piti?

Pridite v RESTAURANT OSORIO

Nšli boste tudi prijetno domačo družbo. — Prostor popolnoma preurejeni in primerni za bankete in gostije. — CENE ZMERNE. — Prenočišče 70 cent.

Priporoča se lastnik:

EMIL ŽIVEC

Calle OSORIO 5085

Buenos Aires

VAŽNO!

Za vse izseljence moške in ženske, ki želijo preskrbeti se z dobrimi stvarmi in z dobro obleko za mal denar. Pri tvrdki „Astra“, Córdoba 883. vdo. bite z druge roke in v dobrem stanju briljantne, biserne, zlata in srebrne nakite; umetniške slike, kipe, porcelane, kristale i. t. d. Moške in ženske obleke, svilene in iz blaga, večerne in promenadne obleke, kožuhe, suknje in garniture i. t. d.. Zaloga moških oblek in delavnica.

Velika

novost

V barvarni (tintoreriji) „Belga“, Córdoba 905, sem otvoril krojaški oddele, katerega vodi dolgoleten v Evropi in Sev. Ameriki izkušen strokovnjak pri krojevalcu g. Anton Fazekas, ki izdeluje po najmo. dornejšem kroju obleke in suknje iz najboljšega angleškega blaga. V tej moderni barvarni morete prebarvati in očistiti obleke sov, tako da izgledajo kot in druge stvari za par penove. Obiščite na vsak način podjetje, kar vam bo gotovo v veliko korist.

LASTNIK
OBEH PODJETLJ:
TOŠKOVIĆ
JOVAN OSTOJIC

Veliki zavod 'RAMOS MEJIA'

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno v svrhu dognanja, če je triper ozdravljen. Analize krvi. — Poplno, hitro, moderno zdravljenje tudi v kroničnih slučajih. — SIFILIS: v sveh razvoji. Popolno ozdravljenje na podlagi infekcijske stopnje, dognane s krvno analizo (914). — KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. ULTRAVIOLETNI ŽARKI. — HEMOROJDI: brez operacije in bolečin. — SEKSUALNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po metodi prof. Cicarellija. — ŽIVONE BOLEZNI: Nespanje, neurastenija, izguba spomina in šibkost. — REUMATIZEM: kila gota, nahuha, katar se zdravijo po novem nemškem načinu. — SRCE: ŠIBKOST, težave in neredno utripanje. — PLJUČA: kašelj, šibka pljuča. — ŽELODEC: upadel, razširjenje, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. — ČREVA: razširjenje, colitis, kronična zapeka. GRLO, NOS, USESA: vnetja, polipi: brez operacije in bolečin. — ŽENSKO: BOLEZNI MATERNICE, OVARIJA, NEREDNO ČIŠČENJE. — Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI JE EDIN TE VERSTE V ARGENTINI — OZDRAVLJENJE ZAJAMČENO — CENENI ABONEMA — PLAČILNE OLAJŠAVE.

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

Dr. MILOSLAVICH

diplomiran na univerzah v Buenos Airesu,
Berlinu in Dunaju

SPECIJALISTA ZA SPOLNE BOLEZNE, KAPAVEC (TRIPER), SIFILIS IN KOŽNE BOLEZNI
Sprejema osebno brez asistentov. — Zdravljenje garantirano. — Zdravilna elektrika. — Ultravijoletni žarki. — Zdravljenje na abonament

NOVI NASLOV:

TALCAHUANO 1025

med CHARCAS in SANTA FE

Sprejemanje bolnikov od 8. do 10. in od 3. do 7.
(prej Lavallo 310)

stroškov. Kenda pa je bil oproščen zaradi pomanjkanja dokazov.

NOVI OBČINSKI TAJNIKI

Pred kratkim so oblasti postavile šest novih spričeval za izvrševanje tajniške službe v posameznih podeželskih občinah. Omeniti je treba, da med novimi občinskimi tajniki ni niti enega Slovenca, pa tudi ne enega Italijana iz „odrešenih pokrajin“, čeprav so bili vsi nameščeni po slovenskih občinah na Goriškem. Vseh šest novih tajnikov je iz srednje in južne Italije. Kakor po vseh državnih in javnih službah izvajajo fašistične oblasti tudi pri poklicu občinskih tajnikov barbarsko načelo „etnične bonifikacije“, po katerem sistematično iz-

podrivajo iz vseh služb, ki so več ali manj odvisne od režima, pa tudi povsod drugod, kamor le seže fašistični vpliv, vse elemente, ki so „drugorodnega“ pokoljenja in ki ne uživajo njihovega posebnega zaupanja in naklonjenosti. Tako hočejo uničiti slovenski in hrvaški živelj ter izboljšati celo domači italijanski element, ki ga je že preveč zastrepila slovanska kri.

VELIKA VOJAŠKA DELA OKOLI DIVAČE

Pod Vremšičico na takozvanem Gaberku pri Divači gradijo že več let vojaško letališče. Delo je bilo radi pomanjkanja denarja večkrat prekinjeno, tako da še danes ni končano. Z delom so začeli leta 1928. Obseg letališča

je nekako 600x800 m. Ker leži letališče tik ob železnici, med postajama Divača in Gornjimi Ležečami, so uredili tudi vojaško postajo in jo opremili z vsemi pripravami za nakladanje in razkladanje. Sedaj je na letališču le par avijonov v zasilnih lopah. Zemljo za letališče so razlastili, majhno odškodnino je dobilo le par kmetov, neki kmet je zgubil vso svojo zemljo. Prizadeti so kmetje iz vasi Brežca, Gradišče, Ležeče in deloma iz Škocjana.

Skozi stoletja so naši kmetje rili med kamenjem in skami da jim bo rasel kruh; to pa so italijani kar čez noč spremenili v brezplodno puščavo.

Poleg letališča grade in popravljajo z vso naglico posebno v zadnjih letih ceste, ki so seveda vojaškega značaja. Tako so razširili cesto, ki vodi skozi Divačo; od tu v Vremsko dolino preko Gaberka. Širijo cesto iz Divače v Lokev. Poleg tega pa so razširili postajo Divačo in star kamenit most, ki vodi preko železnice. Na kolodvoru samem pa so posekali zimzelena drevesa, ki so krasila pročelje postaje, da je bila ena najlepših postaj na tej progi.

V dveh velikih kurilnicah in delavnicah na postaji, čakajo zaprti in zastraženi vojaški oklopni vlaki.

Od Divače se odcepi proga preko Herpelj v Pulj. Italijani pa so vseeno projektirali novo progo, ki bi šla v smeri od Trsta proti Ljubljani in zavila pri mostu proti Pulju, dočim je stara proga zvezana direktno od nasprotne strani. Ljudje pravijo, da so to storili, da bodo lahko vozili direktno iz Rima v Pulj.

Mlinarji ob Reki v vaseh v Vremski dolini, so bili udarjeni z novim davkom, ki ga morajo plačevati za svoje mline. Izmerili so pri vseh mlinarjih vodno silo in po

Dr. J. HAHN

ŽENSKÉ BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE. JAJCNİKA, MOŠKE BOLEZNI: GONOREJA. ANALIZA KRVI IN ORİNE. SIFILIS — KRVNE BOLEZNI

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer. Ob nedeljah od 9—11.

NIZKE CENE

konjskih silah določili davek, ki ga morajo plačevati nazaj do leta 1925. Računati je pa treba, da je Reka poleti več mesecev suha in zato mlinarji sedaj zelo malo zaslužijo. Ker so so mlinarji večinoma mali kmetje, bodo ta davek poleg ostalih bremen zelo teško plačevali.

KONKURZI, BREZPOSELNOST, LAKOTA, DAVKI NA TOLMINSKEM

Stečajji (konkurzi, zaprtja) trgovin, obratov in sploh podjetij vseh vrst so na dnevnem redu. Brezposelnost je tako velika, da se čutijo njezle posledice tudi v najbolj zakotnih gorskih vaseh. Letos so v vseh mestih (večjih krajih) otvorili brezplačne kuhinje za brezposelne, vsak posameznik, dobi jesti samo enkrat na dan! Ker pa je brezposelnih vedno več, so odredile oblasti, da mora sprejeti vsaka kompanija na hrano 4 brezposelne. Ko gre do ti vojaki na „campo“ (vaje), vzamejo s seboj tudi dodeljene brezposelne delavce. To se sedaj vidi okrog Kozaršč, Volč, in Čiginja, kjer imajo vojaki orožne vaje. Poleg tega, pa so baje odredili, da mora sprejeti po par (?) brezposelnih na hrano vsak stalen plačanec (zdravnik, odvetnik, sodnik i t. d.). Za vojaške stvari in podobne zadeve pa ne manjka denarja. V več krajih okrog Tolmina (Poljubinj) grade ali pa še nameravajo (Kozaršče) zgraditi vojaška skladišča in vojašnice. Na Kozarščah čaka-

jo na delo cele trume brezposelnih delavcev. Vojaške oblasti so v to svrhu že nakupile potrebna zemljišča (na Pelaneih).

Z delom bi morali pričeti že prvega maja; sedaj pa nekako odlašajo, kakor bi ne imeli sredstev za graditev skladišča. Ubogi delavci so že neštetokrat zaman čakali! Morda pa s temi obljubami le varajo revno ljudstvo?

Letos so uvedli zopet novih davkov. Kmet, ki je že itak zmogčan do kosti, ne ve, kje bo vzel in kako bo plačal. Nekdaj cvetoča Tolminska je sedaj ena sama velika razvalina. Tolmin, ki je bil nekdanje središče prometa, je sedaj groblje brez življenja.

V ZAPORIH ZARADI PREDVOJAŠKIH TEČAJEV

Kakor znano, so bili v Italiji uvedeni obvezni predvojaški tečajji. Kdor dovrši tak tečaj, ima neke prednosti pri naboru ter služi le krajši vojaški rok. Pri predvojaških tečajjih pa imajo veliko besedo fašisti. Dogodilo se je že mnogo primerov, da se mladeniči niso udeležili teh tečajev. Doslej jih zaradi tega niso mnogo nadlegovali ali celo preganjali. Sedaj pa so začeli prijavljati sodišču vse one, ki se tečajev iz kakršnihkoli „neopravičenih“ razlogov nočejo udeleževati. V raznih krajih v Slovenski Benečiji so aretirali 21 mladeničev ter jih izročili sodišču, ker se niso prijavili k predvojaškemu tečaju.

INSTITUTO MEDICO Callao

Stranke sprejemajo specialisti

SPOLNE BOLEZNI: Prostatitis, vnetja, kapavica, Analize za ugotovitev ozdravljenja od kapavice.

KOŽNE: Ekcemi, izpadanje las, lišaji

ŽIVČNE: Nesparje, omotica, glavo bol.

PLJUČNE: Bronhitis, kašelj, naduha, jetika.

REVMATIČNE in OBISTNE: Kila, zbadanje.

ŽELODČNE: Bolečine, kislina, razširjenje, rane in povračanje.

OSLABELOST: Uspešno zdravljenje z injekcijami.

ŽENSKÉ: Bolestno čiščenje, zakaseno pranje. Jajčnika. Beli tok.

ELEKTRIŠKO ZDRAVLJENJE

DIATERMIA - X-ZARKI

ZMERNE CENE — ZA SLOVENCE POPUST

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah

in praznikih od 10. do 12.

Ulica CALLAO 339

I. nadstropje

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENES DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v zdravniških vedah v Bs. Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9. ure zjutraj, do 20. ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buen Orden 3389

Buenos Aires

Diplomirana Velika in moderno urejena krojačnica za moške in ženske

Velika izbira, najnovejši kroji

SOLIDNA IZDELAVA

ARCO & GORUP

GARMENDIA 4975

U. T. 59 Paternal 1959

BUENOS AIRES

Ženske v vojaški službi

V zadnjem času vedno bolj poudarjano in razvito gibanje ženskega sveta za mir je tembolj razumljivo, ker trpe baš žene največ med vojno in od vojnih posledic. Življenje njihovih mož, sinov, očetov in bratov je v stalni nevarnosti. Koliko srednjih žen uniči strašna vojna, koliko družin pahne v pomanjkanje in obup. Dandanes pa so ženske tudi neposredno v nevarnosti, če nastane vojna, zakaj vse države se mrzlično oborožujejo z letali, s katerimi bo moči obstreljevati in skoro uničiti sleherno živo bitje daleč v ozadju. Prav nobenega upanja ni, da bi mogli te strahote bodoče vojne preprečiti z mednarodnimi pogodbami. Še razumljivejše pa je miroljubno stremenje ženskih združenj, če vpoštevamo, da po svetovni vojni v mnogih državah militarizirajo tudi ženske, to je, da tudi za nežni spol uvajajo obvezno vojaško službo.

V Rusiji je družabni položaj mož in žen enak. Z zakonom o obrambi dežele so moške in žene enako podvrženi prisilni obrambni službi. Žene se urijo v orožju, imajo posebne ženske vojaške bataljone, ki so oboroženi kakor vsi drugi, službena doba je celo daljša in imajo tudi posebne oddelke, v katerih so samo mladostne deklice, ki so se prostovoljno prijavile še pred zakonski določeno dobo.

Francoski zakon o deželni obrambi določa že v svojem prvem členu: „V času vojne so vsi francoski državljani ne glede na starost in spol dolžni, udeleževati se obrambe dežele kot bojevniki ali kot nebojevniki na vzdrževanju materialnih in moralnih dobrin, potrebnih za deželo.“ Francija očitno ne bo ho-

tela pošiljati žen na fronti, ampak samo za pomožno službo. Vendar pa je s to določbo zakona, ki ga v Franciji imenujejo zakon Pavla Boncourja, prestala dosedanja načelna delitev in so žene zakonski pritegnjene k vojaški službi, kar je v očitnem nasprotju z doslej veljavnimi načeli človekoljubnosti med vojno.

Slične zakonske določbe imajo tudi druge države, med njimi Finska, kjer so za žene uvedli neke vrste orožnih vaj. Vse žene morajo več tednov na leto obiskovati razne tečaje za negovanje bolnikov in ranjencev, za izdelovanje streliva in slično.

Najtemeljnejše priprave za sodelovanje žene med vojno so na Poljskem. Organizacija je do podrobnosti izvedena in urejena. Že v šolah poučujejo deklice v vseh vojnim vežbam sorodnih panogah kakor dečke. Pouk je obvezen. Neobvezen pa je pristop v ženske vojaške bataljone, ki so organizirani tako kot moški. Bataljone nadzorujejo in vodijo ter poučujejo v njih zastopniki ženskega oddelka za telesno vzgojo. Večinoma so to starejše ženske, oddelek pa je sestavni del vojnega ministrstva. V teh bataljonih ne poučujejo deklet samo o negi ranjencev, marveč jih učijo tudi v streljanju in v vseh izrastkih strašnih frontnih borb.

Enako je tudi v mnogih drugih državah, samo da so morda zunanje oblike druga-

čne. Lahko govorimo o nekaterih modernih Amaconkah, o težnjah žen k bojevitosti in srednjeveškemu viteštvu. Žene se borijo z meči in s puškami. Na Japonskem so prišli že tako daleč, da so se ženski bataljoni aktivno udeleževali borb v Mandžuriji. O strašni usodi teh ženskih bataljonov se pripovedujejo grozotne stvari; le malo žen in deklet se je vrnilo v domovino. Postale so žrtve borb in podivjane razuzdanosti japonskih vojakov, najbolj strašna pa je usoda nesrečnic, ki so jih Kitajci ujeli. Že samo ta primer

naj bi bil resen opomin, zakaj gotovo je, da bi bila vojna, v kateri bi si ne stali nasproti samo moški, marveč spolno mešane vojske, najbolj grozotna in naravnost zverinska.

PENSION VIENA

Sta. F6 1938 — U. T. 44 - 5207

Sprejema se na hrano in stanovanje možke in ženske ter poročenec. S svojimi zvezami nudimo velike ugodnosti pri iskanju dela. Ugodne prometne zveze na vse strani. Priporoča se Enrique Kravanja.

FANI KERSEVAN, Calle Campana 4675, Villa Devoto, sprejme dekleta in žene, ki pridejo iz Evrope, ali ki so brez službe na hrano in lepo stanovanje. Dobra postrežba.

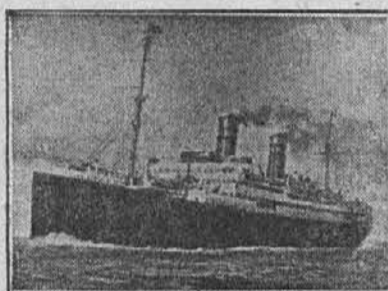
SLOVENSKA PEKARNA, IVAN CERAR, calle Antezana 106, Buenos Aires, se priporoča cen. rojakom.

PENZIION ZA \$ 40

Stanovanje, hrana in perilo za \$ 40. Calle Anchoris 152, 2. nadst. desno. Pol kvadro od Entrerios in Caseros.

Razširjajte SLOVENSKI TEDNIK

CITATELJI POZOR!

“ŠIFKARTE” do Zagreba, Beograda, Ljubljane in vse kraje Jugoslavije prodajamo za SAMO!

325-m\$n.

Imamo na razpolago mesečno šest parnikov s posebnimi kabinami za tretji razred. Klijente v notrajnosti postrežemo pismeno.

Cía. General de Vapores

(USTANOVLJENA LETA 1890)

Reconquista 1090 U.T. 31 - 4065 Buenos Aires

Zdravniški Institut Specialistov

BUENOSAIREŠKE IN PARIŠKE UNIVERZE
KRVNE BOLEZNI

Za dosego popolnega ozdravljenja z majhnim stroškom pregledujemo svoje paciente z X-žarki brezplačno in darujemo potrebna zdravila

Spolne bolezni: Prostatitis, težave pri spuščanju vode. Hitro in moderno zdravljenje SIFILIS in nje posledice in komplikacije. 609—914. Spolna šibkost in zguba semena.

ANALIZA KRVI, PLJUNCA, TOKA IN URINE
KOŽNE BOLEZNI, kronični ekcemi, psoriasis.

Hemoroidi in nabreklije žile: Sigurno in hitro zdravljenje po metodi Prof. Dr. Sicard-a, brez operacij in ne da bolnik prekine delo.

NOTRANJE BOLEZNI: Pljuča, zdravljenje jetike po nemškem sistemu: Mollgrad in Goldsalzen. ASTHMA se zdravi po neobčutnem etnološkiem sistemu. SLADKORNA BOLEZEN, DIABETIS, z dijeto in pod strogim, trajnim zdravniškim nadzorstvom urine in krvi.

Revmatizem: Bolezni členkov, Srčne napake, splošna onemoglost, Arteriosklerozis, ŽELODČNE BOLEZNI, kisline, povračanje, pomanjkanje apetita, slaba prebava. ČREVEŠNE BOLEZNI: Diarea, krči, konstipacije itd.

GRLO, UŠESA, NOS IN OČI

Posebni prostori za ženske.
X - ŽARKI — ULTRAVIOLETNI ŽARKI — DIATHERMIA
VISOKA NAPETOST.

1017 - Sarmiento - 1017

Sprejema se od 10 do 12, in od 14 do 21 ure. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 12 ure. — Zdravniški pregled \$ 3.—. CENENI ABONAMENTI.

KAPAVICA

hitro zdravljenje po novem naturalističnem načinu

SIFILIS

zdravljenje po načinu prof. Cesarya Judoloro
Dr. Dubrovsky
CORRIENTES 623

Sprejema vsak dan od 18. do 20.

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)
Calle Facundo Quiroga 1441

nasproti komisarije
EDINA

NAŠA SLOVANSKA LEKARNA

Pojasnilo o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni.

Franjo Huspaur

JOVANOVIĆ y RADALJ, FOTOGRAFSKI ATELJE.
F. Quiroga 1267 (D. Sud)

Za vsakih 6 fotografij v ceni od 3—6 pesov dobite v dar eno lepo sliko v barvah

Diplomirana babica

ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu

Ima dolgoletno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Buenos Airesu.

Sprejemajo se penzije, posebno s kampa.

Pomoč pri porodih za \$ 30.—

calle COLOMBES 178

U. T. 62 Mitre 3755

(1 kvadra od Rivadavia)

PRAVIJO

Pravijo, da Prosveta ni ustanovljena na pravi podlagi, ker vsiljuje ljudem tisto, česar ne marajo, to je — izobrazbo.

Pravijo, da Slovenci še najrajši plešejo in da so samlamsko modri pri litru.

Pravijo, da se je stalnim gostom neke gostilne na Paternalu nudil preteklo nedeljo zanimiv sportni prizor in da se nikomur niti sanjalo ni, da je med Slovenci toliko bokserjev.

Pravijo pa, da ni preveč varno prisostvovati gostilniški boks-partiji, ker ti lahko „krigel“ ali literska stekle-

nica prifrči v glavo, da postaneš „groggy“.

Pravijo, da je bil v nedeljo Paternal poln športnih senzacij. Poleg boks-partije, je bil izven programa prosti tek, pri katerem je sodelovala tudi buenosaireška policija, ki je bila zastopana od pešadije in konjenice. Toda kljub skrbni pripravi in prizadevanju se policija to pot ni posebno obnesla. Slovenec, ki je najbrž služil pri „bersalirjih“, je policaje prekosil in jih pustil daleč za seboj. Škoda, da ga nismo poslali na olimpijado v Los Angeles.

Pravijo, da bo SLOVENSKI TEDNIK kmalu izhajal na 12 straneh, ker ima, zlasti odkar so paternalski „Sokoli“ pričeli gonjo proti njemu, vsak teden več oglasov in naročnikov.

Jurec Zgaga

KRI ZA KRUH

Brezposelnost ni velika le v Evropi in Ameriki. Tudi na Japonskem je težko dobiti službo, zato si ljudje na vse načine prizadevajo, kako bi dobili prednost pred drugimi prosilci. Stiska in pomanjkanje napravlja ljudi origi-

nalne in tako poročajo iz Tokia o nenavadnih prošnjah, ki so jih napisali prosilci z lastno krvjo meneč, da bodo na ta način uslišani pred drugimi.

Ena najboljših služb, ki si jo žele japonski akademiki po dovršitvi univerze, je služba pri železnici. Letos je razpisala železniška uprava 1200 prostih mest, za katere se je javilo 5000 prosilcev. Med vsemi temi prošnjami jih je bilo osem, ki so bile napisane s krvjo in so izražale željo in nado, da se jim gotovo podeli zaproseno mesto. Eden izmed prosilcev je celo pomakal v lastno kri čopič, ostali so pisali s peresom. Japonski listi, ki so zabeležili to dejstvo, pripominjajo, da se kaj takega še ni zgodilo, odkar pomnijo ljudje. Danes pa so ljudje že tako otopeli, da ne čutijo usmiljenja niti do ljudi, ki prosijo pomoči z lastno krvjo.

PRAVICA DO SMRTI

Zveza londonskih zdravnikov je izročila parlamentu spomenico, kjer zahteva, da bi smel zdravnik v slučaju potrebe umoriti neozdravljivega bolnika. Po sedanjih nazorih

mora zdravnik do zadnjega netiti ugašujoče življenje, četudi nima nobenega upanja na uspeh. Na ta način samo podaljša muko umirajočega. Zdravniki mislijo, da bi bilo bolj usmiljeno bolniku seveda z njegovo vednostjo zapisati katerikoli učinkovit strup, ki bi omogočil naglo smrt brez bolečin. Razen tega prosijo zdravniki, naj se dovoli samomor zločincem, ki so obsojeni na smrt.

ROCKEFELLERRJEV ROJSTNI DAN

Ob priliki svojega 93. rojstnega dne je izdal stari Rockefeller proglas na ameriško ljudstvo, v katerem ga poziva, naj se z zaupanjem v Boga poda na pravo pot skromnosti, nesebičnosti in ljubezni do bližnjega. On sam, pravi, je doživel že sedem gospodarskih kriz, kakršna je sedanja, in je vedno dočakal boljših časov. Za svoj rojstni dan je igral svojo običajno partijo golfa in je sam razrezal slavnostno torto, ki je bila namenjena njegovim gostom. Vsakemu je podaril nadalje po — pet centov. Izjavil je, da bo čakal še svoj 100. rojstni dan, če bo mogel živeti v miru in brez skrbi, ki zastrupljajo človeški organizem.

ZA SMEH

Ljubiteljica zakonov

Gospod: „Marička, videl sem, kako vas je redar na pragu objel, pa se mu niste prav nič upirali.“

Kuharica: „Kako bi se mogla upirati, ko dobro vem, da je strogo prepovedano, upi-

LA MODERNA

Mojim cenjenim odjemalcem sporočam, da bom dal tekem zimske sezone vsem čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA, ki se bodo predstavili z listom, velike popuste. Daroval bom tudi lepo izdelane povečave. Priporočam se cenj. čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA.

S. Saslavsky

U. T. 45 - 1720

Av. San Martín 1679, Buenos Aires. — Podružnica, calle Belgrano 3135.

rati se organu policijske oblasti.“

Slabá vest

„Papa, ali bi se znal podpisati z zavezanimi očmi?“

„Seveda, drago dete.“

„No, pa mi tako podpiši izpričevalo.“

Še ne ve

„Ali imaš tega fanta res rada?“

„Še ne vem. Umrl mu je bogat stric, pa še niso odprli oporoke.“

Tolažba

„Nocoj nisem mogel prav nič spati“, se pritožuje letoviščar letoviščarju profesorju. „Vsi psi so lajali in tulili v mesec.“

Profesor: „Veseli bodite, da ne prebivamo na planetu Saturnu, ki ima devet mesecev!“

Ponoči rojen

Učitelj: „No, Jakec, kdaj pa je tvoj rojstni dan?“

Jakec nekoliko pomisli, nato pa odgovori: „Jaz nimam rojstnega dne, ker sem bil rojen ponoči.“

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika, zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO
DR. A. GODEL

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje
BLENORAGIJE - KAPAVEC

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH METODAH

SIFILIS (606-914) Krvne in Kožne Bolezni

Za Slovence prva konsultacija brezplačna

UGODNI ABONAMENTI

ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. —
Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X - DIATERMINA - ANALIZE

Govori se slovensko.

Sprejema se od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

CALLE CANGALLO 1542

POTNE LISTKE

Za Jugoslavijo in Italijo
Prodaja po najnižji ceni

HRANILNICA NA VLOŽNO KNJIŽICO
(CAJA DE AHORROS)

Plača 7% obresti

S A M O

Banco Comercial del Plata

(Ustavljena 1911)

Slovenski oddelek

Izvolite se uveriti

Avda. DE MAYO 652

BUENOS AIRES

Uradne ure od 9. do 18., ob sobotah od 9. do 12.

Monarhistično revolucijo na Špan- skem je doletel žalosten konec

Monarhistično revolucijo, ki je prejšnji teden izbruhnila na Špankem, je dohitel tako hiter in skoro smešen konec, da se smemo povsem upravičeno vprašati, kako je mogoče, da so pri takšnem nespametnem početju sodelovali visoki vojaški dostojanstveniki, ljudje, pri katerih bi morali pričakovati — če že ne viška — pa vsaj prav veliko dozorele treznosti in razsodnosti, saj so vendar gospodom generalom izročena v vojnem času življenja tiščih!

O izbruhu revolucije ter o njenem kratkem poteku v Madridu, smo poročali že v zadnji številki. Vstaja v glavnem mestu se je zadušila v par urah. Nekoliko več časa pa je gospodoval general Sanjurjo v Sevili. Poveljnikom vojaških oddelkov, nastanjenih v mestu, se je bil mož zlagal, morda v dobri veri, da je ves španski narod pokonci ter da je uspeh revolucije zagotovljen. Oficirji so mu verjeli ter mu obljubili pokorščino. Ko so pa izvedeli za izid madridske vstaje ter se prepričali, da republika ni v nevarnosti, so Sanjurjo zamerili, da jih je prevaral, pa so ga pustili na cedilu.

Brž ko je Sanjurjo ugotovil, da se bližajo mestu vladne čete, je izprevidel, da treba spraviti kožo na varno. Z drugimi štirimi prijatelji je skočil v avto ter se dal odpeljati proti portugalski meji. Pobegniti pa le ni mogel.

Fotografija "La Favorita"

Novoporočenci bodo našli pri nas prav gotovo najboljšo postrežbo po neverjetno nizkih cenah za umetniške slike. Elegantne poročne obleke z vencem, tulom in vsemi pritiklinami brezplačno na razpolago. Darujemo povečavo. Naročnikom „Tednika“ poseben popust. Ugodne zveze s tramvajem 49 in 83; omnibusi „Flores“, „Plaza Italia“ številki 13, 15, 43, 54, 70, 101 vozijo mimo. 12 slik za \$ 4.— PAULINA BRUSILOVSKA, calle Varela 1201.

Blizu mesta Huelva je dal ustaviti vozilo, da bo vprašal nekega stražarja za pot. Stražar pa je takoj spoznal upornega generala, brž je nastavil puško ter primoral ubežnike, da so se predali.

Sanjurja, njegove prijatelje, več drugih generalov ter še celo vrsto monarhistov je dala vlada zapreti in bo o njih usodi odločalo sodišče.

Potek ponesrečenega upora izpričuje, da je bila vlada dobro obveščena o naklepih monarhistov, pustila pa je namenoma, da izbruhne vstaja, ker je hotela dobiti dokaze, ki ji omogočajo, da spravi monarhistične rovarje pod ključ.

Položaj republike se je le še bolj utrdil. Ljudstvo se je takoj postavilo proti upornikom ter je stem jasno izpričalo svojo republikansko zavest.

OBLETNICA WEIMARSKÉ USTAVE

Prejšnji teden so praznovali na Nemškem obletnico republikanske ustave, proglašene v Weimaru leta 1919. V državnem zboru se je vršila slavnostna seja, kateri je prisostvoval tudi državni predsednik Hindenburg.

Notranji minister von Gayl je imel govor, v katerem je povdarjal potrebo, da se sedanja ustava spremeni, predvsem v onem delu, kjer govori o volitvah in o državnem zboru.

PARAGVAJ IN BOLIVIJA

V sporu med Bolivijo in Paragvajem še ni beležiti nobenega odločilnega dogodka, po katerem bi bilo mogoče sklepati, kako se bo spor končal. Obe vladi, paragvajska in bolivijska, sta te dni odgovorili na poslednje note držav, ki posredujejo med Asuncionom in La Pazom z namenom, da bi preprečili izbruh vojne.

Bolivija pravi, da sprejema premirje ter da pristaja na predlog, glasom katerega se odslej ne bo priznavala nobeni ameriški državi pravica do ozmelja, katero si je pridobila s silo; pripravljena pa je storiti to samo pod pogojem, da se sedanji položaj v Chacu sprejme kot pod-

laga za nadaljnja pogajanja. Če bi druge države ne odklonile to zahtevo, bi se Bolivija okoristila, ker so njene čete zasedle do sedaj že polovico Chaca; tako vsaj zatrjujejo Paragvajci.

Na drugi strani pa je razumljivo, da se vlada v Asuncionu upira tej zahtevi ter izjavlja, da bo obnovila pogajanja za mirno poravnavo le tedaj, če se Bolivijci umaknejo na prejšnje postojanke.

Medtem ko si diplomatje belijo glave, prihajajo pa s Chaca poročila o praskah med oddelki nasprotnih taborov, ki se tepejo za ta ali oni „fortin“.

Krvavi izgredi na univerzi v Santiago

V glavnem mestu Čileja, v Santiagu, so se dogodili prejšnji teden krvavi nemiri, katere so izzvali visokošolci. Kakšnih 200 študentov je tištega dne izvršilo napad na univerzo ter se utaborilo v poslopju. Začeli so upiti proti Davilovi vladi ter zahtevati, da se izpusti na svobodo vodja prve revolucije poveljnik aeronavtične Marmaduke Grove.

Oblasti so poslale proti upornim dijakom karabinerje in vojaštvo. Ker so bili študentje oboroženi s strelnim orožjem, se je na univerzi vnel boj, ki je zahteval tudi človeške žrtve: padli so en karabiner, univerzitetni vratar, dva visokošolca ter neki deček, ki je tam v bližini prodajal časnike; ranjenih pa je bilo 16 dijakov ter 6 karabinerjev.

Po hudem boju so oblasti aretirale 32 študentov.

BANKA PRIJATELJ

**Kadar želite nakazati denar v domovino
poslužite se naše posebne postrežbe**

Kadar hočete nakazati denar v domovino, napravite tako: Poslužite se naših poštinih, ekspresnih ali brzajavnih nakaznic, ki se izplačajo v dinarjih ali lirah, brez vsakega odbitka in z obratnim potrdilom o prejemu. Mnogi vaši rojaki se že poslužuje pri nas. Informirajte se pri njih. Naš

Jugoslovenski Oddelek

je odprt za Vašo večjo udobnost od 9. do 18. ure, ob sobotah do 15. Tu morete si nabaviti tudi prekomorske vozne listke in poklicne (llamadas) po najugodnejših pogojih.

The FIRST NATIONAL
BANK of BOSTON

FLORIDA 99 — Buenos Aires

PUEYREDON 175

Av. GRAL. MITRE 301 (Avellaneda) CORDOBA 1223 (Rosario)

POVERENJE

ULJUDNOST

HITROST

ULJUDNOST

- HOTEL -

Restaurant
SLOVANSKI DOM

Máximo S.

Av. L. N. Alem 1044

Buenos Aires

Prava domača kuhinja
Pivo - Pilsen in Quilmes
Čiste - Postelje za \$ 0.80.